

Høring: Hva bør gjøres med lærermangelen?

Innspill fra FUG til kunnskapspolitikkerne i Ap, Sp og SV på Stortinget

FUG skal ivareta foreldrenes interesser i skolesammenheng (jfr. forskrift til opplæringsloven § 20-2). FUGs mandat gjelder grunnskolen og første året i videregående. Forskingen er entydig på at foreldreinvolvering gir bedre resultater for elevene, både faglig og sosialt. FUG ønsker at skolen involverer foreldrene sterkere, i tråd med lov og forskrift, og tror det er en forutsetning for at skolen skal lykkes i sitt krevende oppdrag. Men da trenger de kunnskap om hva loven sier og hva forskning viser om temaet.

FUG foreslår fire tiltak

- 1) Opplæring i hjem-skole-samarbeid
- 2) Laget rundt eleven – støtte for læreren
- 3) Forskning på hva som virker i hjem-skole-samarbeidet
- 4) Rekruttering fra andre yrker

1. Opplæring i hjem-skole-samarbeid

a) Praksissjokket - studenter må få opplæring i hvordan møte foreldre

Studenter melder om praksissjokk når de starter sin jobb i skolen, og at det de frykter aller mest er møtet med foreldrene. Skolen er i et asymmetrisk forhold til foreldre, likevel kan det oppleves skremmende for nyutdannede å skulle møte høyt utdannede foreldre eller foreldre med veldig annerledes bakgrunn enn deg selv. Med bedre opplæring og øvelser gjennom studiet, tror FUG de som ferdig utdannet vil være bedre i stand til å møte foreldrene på en trygg og god måte. Et godt første møte med foreldrene kan gjøre lærerens arbeid i det daglige mye enklere. Vi deler oppgaven.

b) Mentorordning for nyutdannede lærere

FUG oppfatter at nyutdannede lærere opplever overgangen fra studier til læreryrket som svært krevende. Det kan være til god hjelp å ha en erfaren lærer som veileder både i planlegging, gjennomføring og evaluering av foreldremøter, utviklingssamtaler og sikkert også undervisning. Det må gis tilstrekkelig med ressurser for en slik løsning slik at første året som lærer gir dem lyst til å fortsette (tidlig innsats.)

c) Gi ansatte i skole opplæring i hjem-skole-samarbeid

Dagens skoleledere, lærere og øvrige fagarbeidere i skolen har i svært liten grad hatt opplæring i og om hjem-skole-samarbeid. Henvendelser til FUG kan tyde på at det fortsatt er mangelfull kunnskap om hva som står i loven om dette, og hvorfor dette er viktig. Samarbeidet med foreldre kan bli både tidkrevende og vanskelig når ikke skolen selv involverer og møter foreldrene på en god måte. Dyktiggjøring av foreldrene er også nødvendig, og en lovpålagt oppgave for skolene. Foreldrene vet ikke alltid hva de kan gjøre for å bli gode samarbeidspartnere for skolen og for å støtte barna i læringen.

Den nye femårige grunnskolelærerutdanningen har kompetansemål som skal ivareta dette, men de første studentene er ikke ferdige før i 2022.

d) Lærerspesialistordning på hjem-skole-samarbeid

FUG har tidligere tatt til orde for å innføre lærerspesialistordning også på hjem-skole-samarbeid. Ikke alle lærere har like lett for å etablere en god relasjon til foreldre, og langt fra alle har erfaring med å ta opp vanskelige temaer med elevenes foreldre. Det vil være en styrke for skolene, og for hjem-skole-samarbeidet, å ha noen som kan hjelpe kollegaene i disse viktige møtene.

2. Laget rundt eleven – støtte for læreren

Det stilles store krav til lærere og skoleledere i dag, både faglig og sosialt. Mange av dem som velger læreryrket gjør det fordi de ønsker å arbeide med mennesker. De må få rom for å dyrke relasjonene på en positiv måte, de gode relasjonene er også elever og foreldre opptatt av. Det må gis tid til lek og positivt samvær med elevene, og på den måten styrke klassefellesskapet.

Med endringene i opplæringsloven 9A er kravene til å "følge med" og "gripe inn" osv. blitt tydeligere, men samtidig er det ikke blitt enklere å gjennomføre dette. I mange av henvendelsene FUG får fra foreldre, får vi inntrykk av fortvilelse på begge sider, men også steile fronter. Tiltakene som settes inn fra skolens side handler ofte om enkelteleven, mens forskning viser at dette ikke hjelper.

Systematisk observasjon kunne avdekket hva saken handler om, og dermed økt sjansen for å skape et godt klassemiljø for alle. Denne observasjonen må ikke komme som en tilleggsbelastning på de ansatte i skolen, men må gjøres av andre som har kompetanse i nettopp dette. Når læreren vet hvor skoen trykker, er det lettere å sette inn de rette tiltakene, og det går mindre tid og frustrasjon til møter med elev og foresatte, samt til tiltak som ikke fører noen vei.

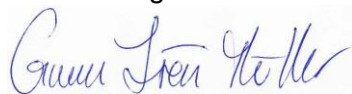
3. Forskning på hva som virker i hjem-skole-samarbeidet

For å lette arbeidet for lærerne er det ønskelig med mer forskning som kan si mer om hva i hjem-skole-samarbeidet som faktisk virker. Behovet for mer forskning på området er særlig kommentert i NOU 2015:2 *Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø*.

4. Rekruttering fra andre yrker

Voksne fra andre yrker har i noen tilfeller kompetanse som kan være gunstig i forhold til læreryrket. Det bør legges til rette for fleksible omskoleringstilbud som gjør at voksne i med erfaring fra andre yrker, kan ta en utdanning som gir kompetanse til undervise. Det bør i slike tilfeller legges inn intervju for å vurdere egnethet før oppstart.

Med vennlig hilsen



Gunn Iren Müller
utvalgsleder

FORELDREUTVALGET FOR GRUNNOPPLÆRINGEN

Postboks 9360 Grønland, 0135 Oslo | Besøksadresse: Schweigaards gate 15 B, 0191 Oslo
Telefon: 22 05 90 70 | Faks: 22 05 90 71 | Org.nr.: 989 628 011 | post@fug.no | www.fug.no